

ΟΔΗΓΙΕΣ: Αγαπητά μας παιδιά, θα διαβάσετε το αδίδακτο κείμενο και στη συνέχεια θα το απαντήσετε στο τετράδιο ή στο φύλλο εργασίας σας.

Τα ερωτήματα καλύπτουν τις ενότητες που έχετε διδαχθεί.

ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

Ελληνικός πολιτισμός: υπόθεση όλων μας

Αν ξεκινήσουμε από την παραδοχή ότι το μεγαλύτερο κεφάλαιο αυτής της χώρας ήταν και παραμένει ο πολιτισμός που ανέπτυξε διαχρονικά (Αρχαιότητα – Βυζάντιο – Νέος Ελληνισμός), τότε οφείλουμε **να παραδεχτούμε** και ότι η προβολή του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό δεν είναι υπόθεση μόνο του αρμόδιου Υπουργού (Πολιτισμού) και των συνεργατών του ή μόνο του Διοικητικού Συμβουλίου ενός αρμόδιου φορέα (τού Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού)]. Ο ελληνικός πολιτισμός ως μέγεθος και ως **μέριμνα** για την προβολή, διάδοση και αξιοποίησή του στο εξωτερικό είναι υπόθεση όλων μας.

Έτσι πρώτοι απ' όλους όσοι συνέβη να κληθούμε να προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας στο Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού (Ε.Ι.Π.) έχουμε συνειδητοποιήσει ότι μόνοι μας δεν μπορούμε να σηκώσουμε αυτό το τεράστιο **βάρος**. Θα εργαστούμε επιτελικά, συντονιστικά και εκτελεστικά, με σύστημα, με πρόγραμμα και ιδέες, αλλά χρειαζόμαστε παράλληλα τη γνώση, τις ιδέες, τις εκτιμήσεις, τις προτάσεις ενός πολύ ευρύτερου αριθμού ικανών και καταξιωμένων ανθρώπων που μπορούν να συστρατευθούν στο έργο της προβολής τού ελληνικού πολιτισμού ακόμη και με συγκεκριμένους ρόλους, δηλ. όχι μόνο σε συμβουλευτικό επίπεδο.

Ένα μεγάλο πλήθος σημαντικών Ελλήνων παρήγαγε ανά τους αιώνες και παράγει και σήμερα πολιτισμό στα γράμματα, τις τέχνες, τις επιστήμες αλλά και στη σκέψη, στις ιδέες, στη γλώσσα, στη θρησκεία, στις ίδιες τις **εκφάνσεις** της καθημερινής ζωής. Η δύναμη και η αδυναμία τού ελληνικού πολιτισμού είναι ακριβώς η τεράστια (σε χρόνο, χώρο, πρόσωπα και επίπεδα) παρουσία και προσφορά του στον κόσμο, που καθιστά εξαιρετικά δύσκολη τη γνώση, την αποτύπωση και την **προβολή** του. Ιδίως στους ανθρώπους των χωρών που θέλουν ή θέλουμε εμείς να μάς γνωρίσουν στο πνεύμα «της συνάντησης των πολιτισμών», η οποία διευκολύνεται πλέον από το ξεπέρας των ορίων και των όρων που παλιότερα λειτουργούσαν ανασταλτικά. Έχει και η παγκοσμιοποίηση τα καλά της...

Η γνωριμία μ' έναν πολιτισμό κινείται κατ' ανάγκη σε δύο άξονες: βαθύτερη γνώση ενός πολιτισμού από τους πολίτες της χώρας που τον **παράγει** και γνωριμία ενός πολιτισμού από τους πολίτες άλλων χωρών. Το πρώτο είναι ζήτημα παιδείας: πώς το σχολικό σύστημα μιας χώρας εξοικειώνει τους μαθητές με το σύστημα των αξιών τού εθνικού πολιτισμού τους και, κατ' επέκταση,

πώς μια χώρα εξοικειώνει τους πολίτες της με τον πολιτισμό της χώρας τους. Το δεύτερο είναι ζήτημα πολιτισμικής πολιτικής στο εξωτερικό μιας χώρας. Εδώ θεσμικοί φορείς και, βεβαίως, τα αρμόδια Υπουργεία (ιδίως των Εξωτερικών) εφαρμόζουν, συνεργαζόμενα καταλλήλως, τη λεγόμενη «πολιτισμική διπλωματία», που συνίσταται στην προβολή τού πολιτισμού στις χώρες τού εξωτερικού.

Από πλευράς Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού η προβολή αυτή μπορεί να γίνει σε μόνιμη μεν βάση με εστία τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, γύρω από την οποία θα αναπτύσσονται ποικίλες εκδηλώσεις γραμμάτων, τεχνών, επιστημών. Η δραστηριότητα αυτή, η οποία θα διοχετεύεται από μόνιμες Εστίες Ελληνικού Πολιτισμού, εκτεινόμενες σταδιακά σε διάφορες χώρες (με προτεραιότητα τις Βαλκανικές, τις χώρες διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ασία, την Ευρώπη και την Αμερική), πρέπει **να συνοδεύεται από μερικά μεγάλα πολιτισμικά γεγονότα** που θα συμπληρώνουν και θα ενισχύουν αυτή τη δραστηριότητα και θα μεταφέρονται σε περισσότερες χώρες. Εννοώ λίγες μεγάλες ουσιαστικές, εντυπωσιακές θα έλεγα, πολιτισμικές εκδηλώσεις, που για να ξεχωρίσουν πρέπει να είναι πραγματικά εκλεκτές σε ποιότητα, πρωτότυπες σε σύλληψη και σύνθετες σε χαρακτήρα, ώστε να προβάλλουν τον ελληνικό πολιτισμό στο πραγματικό του μέγεθος.

Ερώτημα: Ποιος πληρώνει τον λογαριασμό; Μόνο η Πολιτεία; Μόνο το κράτος και μάλιστα το αρμόδιο Υπουργείο Πολιτισμού με τον πενιχρό προϋπολογισμό του; Απάντηση: Αν ο πολιτισμός είναι υπόθεση όλων μας, αν ο πολιτισμός μας είναι το μέγα κεφάλαιό μας με πολλά ανταποδοτικά οφέλη, τότε η προβολή τού πολιτισμού μας στο εξωτερικό –χωρίς εκζήτηση και σπατάλες, αλλά με την επιβαλλόμενη αξιοπρέπεια και φειδώ– πρέπει να ενισχυθεί οικονομικά (πέρα από την περιορισμένη τακτική επιχορήγηση) και απευθείας από τον Γενικό Κρατικό Προϋπολογισμό καθώς και από τους μεγάλους οικονομικούς παράγοντες της χώρας (Τράπεζες, Ιδρύματα, Επιχειρηματίες, Εφοπλιστές κ.ά.). Δική μας υποχρέωση είναι να πείσουμε και να αποδείξουμε **ότι γίνεται ή ότι μπορεί να γίνει έργο ουσιαστικό**, απτό και μακράς πνοής, υποκείμενο συνεχώς σε έλεγχο και αξιολόγηση.

Γ. Μπαμπινιώτης, 25 Νοεμβρίου 2008,

<https://www.tovima.gr/2008/11/25/opinions/ellinikos-politismos-yprothesi-olwn-mas/>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

I. Κατανόηση Περιεχομένου

1. Σε ποιο κειμενικό είδος ανήκει το κείμενο; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας, αναφέροντας δύο (2) χαρακτηριστικά αυτού του είδους, τα οποία εντοπίσατε στο κείμενο.
2. Γιατί ο συγγραφέας του κειμένου προτείνει να ενισχυθεί οικονομικά το Υπουργείο Πολιτισμού απευθείας από τον Γενικό Κρατικό Προϋπολογισμό καθώς και από τους μεγάλους οικονομικούς παράγοντες της χώρας;

II. Κατανόηση Μορφής

3. Να βρεθούν τα δομικά μέρη της τρίτης (3^{ης}) παραγράφου. (« Ένα μεγάλο πλήθος... Έχει και η παγκοσμιοποίηση τα καλά της.»)
4. Ποιο είναι το επικοινωνιακό πλαίσιο του κειμένου; (πομπός, δέκτης, μήνυμα, επικοινωνιακή περίσταση).

III. Μορφοσυντακτικά φαινόμενα

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις ακολουθώντας το είδος της σύνδεσης που σας ζητείται κάθε φορά.
 - Αγαπά τους γονείς του(παρατακτική).
 - Φοβήθηκε(υποτακτική).
 - Είδε την ταινία(παρατακτική).
 - Δεν έγραψε καλά στο διαγώνισμα(υποτακτική).
 - Δεν τον ξέρω καλά(παρατακτική).
 - Θύμωσε πολύ(υποτακτική).
6. Να βρεθούν οι τρόποι σύνδεσης των προτάσεων της 3^{ης} παραγράφου: «Ένα μεγάλο πλήθος... έχει τα καλά της..».
7. Να αναγνωρίσετε το είδος των δευτερευουσών προτάσεων και στη συνέχεια να γράψετε τον συντακτικό τους ρόλο.
 - «...να συνοδεύεται από μερικά μεγάλα πολιτισμικά γεγονότα»
 - «...να παραδεχτούμε»
 - «...ότι γίνεται ή ότι μπορεί να γίνει έργο ουσιαστικό»
8. Να αναφέρετε αν οι πιο κάτω ερωτηματικές προτάσεις είναι ολικής ή μερικής άγνοιας.
 - Ποιος πληρώνει τον λογαριασμό;
 - Μόνο η Πολιτεία;
 - Μόνο το κράτος και μάλιστα το αρμόδιο Υπουργείο Πολιτισμού με τον πενιχρό προϋπολογισμό του;

IV. Λεξιλογικά

9. Με κάθε μια από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: λογαριασμός, βάρος, να γράψετε **δύο (2)** φράσεις που να δείχνουν την κυριολεκτική και τη μεταφορική τους σημασία.
10. Να γράψετε **ένα (1) παράγωγο ουσιαστικό** και **ένα (1) παράγωγο επίθετο** των πιο κάτω ρημάτων: *Παράγει, συμπληρώνουν*
11. Να γράψετε **ένα (1) συνώνυμο** για κάθε μια από τις λέξεις: *εκφάνσεις, μέριμνα*.